

جمهوری اسلامی ایران

معاونت پژوهشی دانشگاه تهران

شماره:

تاریخ:

پست:

«به نام خدا»

آیین نامه کمیسیون راهبردی اخلاق پژوهش و فناوری دانشگاه تهران

مقدمه

پایبندی به ارزش‌های انسانی و اسلامی و رعایت حقوق همه ذی‌نفعان در همه شئون حرفه‌ای پژوهش و فناوری آرمان همه اعضای دانشگاه تهران، اعم از اعضای هیئت علمی، دانشجویان، مدیران و کارکنان است. با تعهد، پاسخگویی، مسئولیت‌پذیری، رازداری، حسن سلوک، امانت‌داری، صداقت، وفای به عهد و درستکاری می‌توان دانشگاه تهران، این نماد آموزش عالی کشور را همچون الگوی سازمان اخلاقی در پژوهش و فناوری بیش از پیش اعتلا بخشید. رشد و ارتقای ارزش‌های اخلاقی در گرو عزم عمومی، خودانگیزگی، رویکرد علمی و نظام‌مند است. پر واضح است که یکی از مهم‌ترین رویکردهای تدوین و تصحیح قوانین و بخشنامه‌ها استناد به ممیزی اخلاقی است تا از این طریق آثار سوء احتمالی اجرای آن قوانین و بخشنامه‌ها تقلیل یابد. تدوین سیاست‌های اخلاق حرفه‌ای با دو رهیافت فردی و جمعی صورت می‌پذیرد و آیین نامه کمیسیون راهبردی اخلاق پژوهش و فناوری دانشگاه با رهیافت جمعی و اصلاح سازمان در پی ارتقاء شاخص‌های سلامت معنوی و رشد اخلاقی در همه ارکان و فعالیت‌های پژوهشی می‌باشد. با استعانت از خداوند مهربان و تلاش همه همکاران می‌توان اخلاق را سرلوحه همه مناسبات، فرآیندها و نظام‌های حرفه‌ای قرار داده و از آثار و برکات سازمان اخلاقی همچون سلامت روانی، بهره‌وری، اصالت یافته‌ها و حفظ حقوق صاحبان حق برخوردار شد.

تعاریف

- ۱- اخلاق حرفه‌ای: مسئولیت‌پذیری پایدار صاحبان مشاغل و سازمان نسبت به حقوق همه صاحبان حق در محیط حرفه‌ای.
- ۲- شئون حرفه‌ای:
 - الف. مدیریت‌های پژوهش و فناوری: معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه و مدیریت‌های واحدهای تابعه حوزه معاونت پژوهش و فناوری.
 - ب. فعالیت‌های پژوهشی: پژوهش‌های بنیادی، کاربردی، و توسعه‌ای.
 - ج. تعاملات دانشگاه، جامعه، صنعت، دولت در سطوح ملی و بین‌المللی در حوزه پژوهش و فناوری.
 - د. آثار پژوهشی: مقاله، کتاب، پایان‌نامه، رساله، ثبت اختراع، سخنرانی، گزارش علمی، استاندارد تدوین.
 - ه. خدمات پژوهشی: کتابخانه و کتابداری، امور آزمایشگاهی و فناوری، خدمات فناوری اطلاعات، و نشر (کتاب و نشریات)، خدمات ثبت اختراع.
- ۳- ممیزی اخلاقی: بررسی انطباق فرآیندها، نظام‌ها، تصمیم‌ها و عملکردهای سازمانی بر حقوق صاحبان حق در محیط حرفه‌ای.
- ۴- شاخص بررسی: خط مشی‌های اخلاقی مصوب کمیسیون راهبردی اخلاق پژوهش و فناوری دانشگاه تهران.
- ۵- واحدهای تابعه حوزه معاونت پژوهش و فناوری شامل: اداره کل برنامه ریزی و نظارت پژوهشی؛ اداره کل خدمات پژوهشی و انتشارات؛ کتابخانه مرکزی، مرکز اسناد، و تأمین منابع علمی؛ پژوهشگاه و واحدهای پژوهشی (گروه پژوهشی، مرکز پژوهشی/مطالعات، موسسه، پژوهشکده)؛ مرکز مالکیت فکری.

ماده ۱ اهداف

هدف از تشکیل این کمیسیون در همه شئون پژوهشی و حرفه‌ای حوزه‌های معاونت پژوهشی و فناوری به شرح زیر است:

- ۱-۱ ارتقاء اصول و ارزش‌های اخلاقی در دانشگاه
- ۲-۱ سیاست‌گذاری برای ارتقاء دانشگاه به جایگاه متعالی در اخلاق پژوهش و حرفه
- ۳-۱ تدوین خط مشی‌ها و برنامه ریزی‌های لازم برای ارتقاء ارزش‌های اخلاقی دانشگاه

جمهوری اسلامی ایران

معاونت پژوهشی دانشگاه تهران

شماره:

تاریخ:

پوست:

آیین نامه کمیسیون راهبردی اخلاق پژوهش و فناوری دانشگاه تهران

۴-۱ استقرار نظام ممیزی اخلاقی آیین نامه‌ها، طرح‌ها، برنامه‌ها و نظام‌های حرفه‌ای در فعالیتهای پژوهشی و فناوری دانشگاه

ماده ۲ وظایف

- ۱-۲ تدوین اصول اخلاق پژوهش بر مبنای آموزه‌های دین مقدس اسلام و استانداردهای جهانی
- ۲-۲ تدوین خط مشی‌های اخلاق حرفه‌ای در واحدهای ستادی و صف معاونت پژوهشی (واحدها و زیرحرفه‌ها)
- ۳-۲ تدوین و پیشنهاد آیین نامه‌ها، شیوه نامه‌ها، و دستورالعمل‌های اجرایی مورد نیاز
- ۴-۲ تدوین و اجرای برنامه‌های ترویجی و آموزشی مستمر اخلاق پژوهش و حرفه‌ای
- ۵-۲ حمایت و پشتیبانی از برنامه‌های ترویجی اخلاق پژوهش در دانشگاه
- ۶-۲ ارزیابی و ممیزی اخلاقی طرح‌ها و آیین نامه‌های پژوهشی
- ۷-۲ رسیدگی به شکایت‌ها و اعتراض‌ها و اتهامات در خصوص عدم رعایت اخلاق پژوهش و ارجاع آن به مراجع ذیربط در دانشگاه

ماده ۳ ساختار و اعضاء

- ۱-۳ معاون پژوهش و فناوری دانشگاه (رئیس کمیسیون)
- ۲-۳ مدیرکل برنامه ریزی و نظارت پژوهشی (دبیر کمیسیون)
- ۳-۳ یک نفر از هر یک از حوزه‌های علمی دانشگاه شامل: علوم انسانی، علوم اجتماعی و رفتاری، فنی، علوم پایه، هنر، کشاورزی و منابع طبیعی و دامپزشکی؛ آشنا، علاقه مند و صاحب نظر در پژوهش و اخلاق پژوهش و فناوری (جمعا ۶ نفر)
- ۴-۳ یک نفر از پردیس فارابی یا پردیس‌های خودگردان دانشگاه، علاقه مند و صاحب نظر در پژوهش و اخلاق پژوهش و فناوری
- ۵-۳ یک نفر از اعضای هیات علمی متخصص در اخلاق پژوهش و فناوری
- ۶-۳ یک نفر از روسای واحدهای پژوهشی دانشگاه علاقه مند و صاحب نظر در پژوهش و اخلاق پژوهش و فناوری
- ۷-۳ دو نفر کارشناس آشنا و علاقه مند به اخلاق پژوهش و فناوری

تبصره ۱: همه اعضای حقیقی کمیسیون راهبردی اخلاق پژوهش و فناوری (بندهای ۳-۳ تا ۶-۳ ماده ۳) با پیشنهاد معاون پژوهش و فناوری دانشگاه و با حکم رئیس دانشگاه به مدت سه سال منصوب می‌شوند.

تبصره ۲: کارشناسان بند ۳-۷ به انتخاب مدیر کل برنامه ریزی و نظارت پژوهشی به منظور آموزش، فرهنگ سازی، پیگیری و انجام امور اخلاق پژوهش و فناوری و بدون حق رأی در جلسه شرکت می‌کنند.

تبصره ۳: دبیرخانه این کمیسیون در اداره کل برنامه ریزی و نظارت پژوهشی تشکیل می‌شود.

ماده ۴: جلسات شورا حداقل هر ماه یک بار و در سایر موارد بنا به ضرورت و به دعوت دبیر کمیسیون تشکیل می‌شود.

این آیین نامه در ۴ ماده و ۳ تبصره در جلسه مورخ ۱۳۹۴/۰۲/۰۵ شورای پژوهشی فناوری دانشگاه تصویب شد و از تاریخ تصویب و صدور احکام توسط رئیس دانشگاه لازم الاجرا است.

